

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 1Tdo/14/2021                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 7113010577                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 09.03.2022                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Martin Bargel            |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2022:7113010577.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela, a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 9. marca 2022 v Bratislave, v trestnej veci obvineného W. C., pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, o dovolaní obvineného W. C. proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/71/2019, z 12. novembra 2020 takto

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného W. C. odmieta.

### Odôvodnenie

Okresný súd Košice I rozsudkom, sp. zn. 1T/31/2013, z 3. decembra 2018 uznal obvineného W. C. za vinného z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe, že

v Košiciach na Notárskom úrade JUDr. V. na ul. N. v presne nezistenom čase dňa 19. marca 2010 v úmysle vylákať finančné prostriedky uzavrel ako dlžník zmluvu o bezúročnej pôžičke finančných prostriedkov vo výške 185 000 eur s veriteľom H. A., trvale bytom K., T. W. č. X, ktoré sa zaviazal vrátiť v hotovosti najneskôr do 19. mája 2010, pričom pred uzavretím zmluvy deklaroval solventnosť svojej osoby, ako aj firmy K. s.r.o., IČO: XX XXX XXX, A., Košice, ktorej je konateľom, pričom následne bolo zistené, že uvedenú solventnosť, vlastníctvo hnutel'ného a nehnuteľného majetku, ktorými chcel ručiť za poskytnutú pôžičku, len predstieral v úmysel sa obohatiť, pričom poskytnuté finančné prostriedky aj napriek výzvam nevrátil, s čím bol uzročený už v čase uzavretia zmluvy o pôžičke, a tým H. A. spôsobil škodu vo výške 185 000 eur.

Za to mu okresný súd podľa § 221 ods. 4 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona. Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona mu zároveň uložil ochranný dohľad na 1 rok.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom, sp. zn. 7To/71/2019, z 12. novembra 2020 na podklade odvolania

obvineného podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil uvedený rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a vo výroku o uloženom ochrannom opatrení, pričom za použitia § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám podľa § 221 ods. 4, § 36 písm. l), § 38 ods. 3, § 39 ods. 1 Trestného zákona obvinenému uložil trest odňatia slobody vo výmere 6 a pol roka so zaradením na výkon tohto trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona. Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona mu uložil aj ochranný dohľad na 1 rok.

Obvinený prostredníctvom obhajcu napadol dovolaním rozsudok krajského súdu ako i konanie, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzalo, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku.

Svoje dovolanie odôvodnil tým, že sa nedopustil skutku, vyčítajúc, že ho nie je možné stavať na domnienkach. Podľa jeho názoru existujú zjavné pochybnosti, či sa inkriminovaný skutok stal a či sa stal spôsobom, ako bol ustálený v rozsudku okresného súdu. V skutku absentuje vyjadrenie objektívnej i subjektívnej stránky. Namietol, že okresný súd nevyhovел jeho návrhu na doplnenie dokazovania o výsluch D. C. W.. Uviedol, že predmetom dotknutej notárskej zápisnice je zmluva o pôžičke podľa § 657 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde ako veriteľ vystupuje H. A. a on je v pozícii dlžníka. Zmluvu teda mali uzavrieť fyzické osoby na sumu 185 000 eur. Podľa obvineného H. A. už v tom čase, t. j. 19. marca 2010 vedel, na aký účel a komu tieto finančné prostriedky poskytuje. Obvinený nesúhlasí s tým, že by si požičal 185 000 eur, ale len sumu 150 000 eur, ktorá bola určená jeho spoločnosti za účelom podnikania, a teda skutočným veriteľom (obvinený mal zrejme na mysli dlžníka; pozn. dovolacieho súdu) bola právnická osoba K. s.r.o. a nie on ako fyzická osoba. Táto zmluva podľa obvineného bola v skutočnosti zastretým právnym úkonom, pričom trestné právo nesmie poskytovať ochranu absolútne neplatnému právnemu úkonu. Obvinený podotkol, že trestné právo je krajným prostriedkom nápravy, pričom v jeho prípade sa mal uplatniť princíp ultima ratio. Po sumarizácii viacerých dôkazov (body 9/ až 15/ dovolania) obvinený uviedol, že nepopiera prijatie finančných prostriedkov od H. A. v roku 2010 (hoci nie vo výške ustálenej skutkom), no nesúhlasí s tým, že by konal v úmysle sa obohatiť a predstieral svoju solventnosť vlastníctvom hnutelného a nehnuteľného majetku. O danej skutočnosti svedčí aj to, že svedkom Ing. C. V., Q. C., V. V. a Ing. C. M. uhradil svoje záväzky, čo svedkovia potvrdili. Finančné prostriedky poskytnuté H. A. mali byť použité na aktivity, ktoré sa nepodarilo zrealizovať v súvislosti s podnikateľským zámerom obchodnej spoločnosti K. s.r.o. O obvineného snahe splniť si záväzok voči H. A. svedčia aj jeho aktivity v Maďarsku s C. D. W. (štátnym občanom Maďarska) v roku 2011, čo preukazujú listinné dôkazy. Okresnému súdu vytkol, že sa nezaoberal skutočnosťami, ktoré mu bránili splniť svoj záväzok a ktoré vznikli až v čase po uzatvorení zmluvy o pôžičke. Obvinený poprel, že svoj záväzok nikdy nemal v úmysle splniť. Skutková podstata trestného činu podvodu vyžaduje, aby páchatel vedel o tom, že uvádza iného do omylu, teda aby vedel, že skutočnosti, ktoré uvádza, nie sú v súlade s realitou. Ak je páchatel sám v omyle - sám má nesprávnu predstavu o uvádzanej skutočnosti, nepôjde o trestný čin podvodu, pretože absentuje úmyselné zavinenie (páchatel nevie, že iného klame). Obvinený opätovne zdôraznil, že v konaní nebolo jednoznačne preukázané, že by sa uvedeného skutku dopustil; vykonané dôkazy preukazujú presný opak, a teda jeho nevinu a navrhol, aby najvyšší súd vyslovil porušenie zákona v zmysle § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku a súčasne v celom rozsahu zrušil rozsudok okresného súdu a tiež uznesenie (obvinený mal zrejme na mysli rozsudok; pozn. dovolacieho súdu) krajského súdu vo výroku o vine, treste ako aj ochrannom dohľade a vec vrátil krajskému súdu na nové konanie a rozhodnutie so záväzným právnym názorom.

Prokurátor k dovolaniu obvineného uviedol, že podľa jeho názoru v tejto veci nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku.

Podotkol, že aj keď obvinený odmietol vypovedať k inkriminovanému skutku, usvedčujú ho výpovede poškodeného ako aj viacerých svedkov a v neposlednom rade aj závery znaleckého posudku. K argumentácii obvineného, že už v minulosti si požičal finančné prostriedky a tieto aj mal vrátiť (čo má podporiť jeho úmysel vrátiť finančné prostriedky) uviedol, že práve naopak, tieto skutočnosti neslúžia obvinenému na prospech. Totiž, v spojení s účtovným stavom spoločnosti tieto nasvedčujú tomu, že obvinený uhrádzal jeden záväzok z pôžičky ďalšími pôžičkami od iných spoločností a osôb, pričom si

musel byť vedomý, že nemá reálne možnosti na ich úhradu (okrem získavania ďalších prostriedkov z pôžičiek, no s vedomím, že ich nebude schopný uhrádzať); zo znaleckého posudku je zrejmé, že iným spôsobom ani nemohol uhradiť svoje záväzky. Zo záverov znaleckého posudku č. 1/2013 z odboru ekonómie a manažment je zrejmé, že spoločnosť K. s.r.o. v čase podpísania pôžičky, t. j. 19. marca 2010 bola v predĺžení a vykazovala známky úpadku. Táto spoločnosť bola k sledovanému obdobiu výrazne podkapitalizovaná - bola financovaná iba z cudzích zdrojov a výrazne zadlžená. Uvedené dôkazy bez najmenších pochybností preukazujú naplnenie subjektívnej ako aj objektívnej stránky stíhaného trestného činu. K námietke týkajúcej sa nevykonania dôkazu výsluchom svedka D. C. W. prokurátor uviedol, že v priebehu hlavného pojednávania súd opakovane vyzýval obvineného, aby predložil akékoľvek údaje, ktoré by boli schopné identifikovať menovanú osobu a túto následne predvolať, čo nemožno nijako inak vyhodnotiť, ako snahu preniesť trestnú zodpovednosť na D. C. W., ktorý, ako uvádzal obvinený, mal potvrdiť reálnosť investície finančných prostriedkov poškodeného H. A.. O neexistencii osoby D. C. W. podľa prokurátora nie sú žiadne pochybnosti, čo je zrejmé aj z vyjadrení orgánov Maďarskej republiky, že takúto osobu neevidujú vo svojich databázach. Vo vzťahu k námietke neuplatnenia princípu ultima ratio prokurátor poznamenal, že ak určité konanie napĺňa pojmové znaky skutkovej podstaty určitého trestného činu, predmetnú zásadu podľa slovenského trestného práva je možné v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona zohľadniť len v rámci hodnotenia zákonom stanovených hľadísk, a to len pri prečinoch. Z týchto dôvodov navrhol, aby najvyšší súd dovolanie obvineného odmietol postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací po zistení, že dovolanie obvineného spĺňa všetky formálne podmienky podľa § 382 písm. a), b) a d) až f) Trestného poriadku, sústredil svoju pozornosť na jeho vecnú stránku a dospel k záveru, že mu nie je možné vyhovieť, nakoľko zrejším spôsobom nespĺňa dôvody dovolania uvedené v § 371 (ods. 1) Trestného poriadku.

V dovolacom konaní sa v zmysle § 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku uplatňuje tzv. obmedzený revízný princíp, podľa ktorého rozsah a hĺbka dovolacieho prieskumu je určovaná výhradne obsahom dovolania. Osoba oprávnená na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku teda musí v dovolaní špecifikovať, ktorú časť rozhodnutia napáda (či spochybňuje zákonnosť rozhodnutia ako celku, alebo len niektorý/é z jeho výrokov; prípadne aj konanie, ktoré predchádza tomu zodpovedajúcej časti), a v nadväznosti na to uviesť konkrétne chyby, ktoré majú nezákonnosť dotknutej časti rozhodnutia zakladať. Zodpovednosť za kvalitu podaného dovolania tak znáša sám dovolateľ, keďže iba ten svojimi námietkami určuje mantinely prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu; najvyšší súd nemôže na seba prebrať vlastnú aktivitu dovolateľa a iniciatívne zisťovať chyby v napadnutom rozhodnutí alebo aj v jemu predchádzajúcom konaní, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dovolacích dôvodov. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe pritom zároveň platí, že viazanosť najvyššieho súdu dôvodmi podaného dovolania v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa netýka ich formálno-právneho uplatnenia v zmysle § 371 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku, ale vecných chýb, ktoré dovolateľ v podaní námietok (R 120/2012).

Obvinený v dovolaní formálne uplatnil dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku, podľa ktorých dovolanie možno podať, ak [písm. c)] zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, [písm. g)] rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a [písm. i)] rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nielen v kontexte uplatnených dovolacích dôvodov, ale aj ostatných, ako sú vymedzené v prvom odseku § 371 Trestného poriadku, možno námietky obvineného rozdeliť do dvoch skupín. Kým prvú skupinu tvoria námietky z pohľadu dovolacieho súdu celkom irelevantné, keďže ich ani na prvý pohľad nie je možné podradiť pod žiaden z do úvahy prichádzajúcich dovolacích dôvodov, a preto ich treba bez ďalšieho odmietnuť, druhá skupina námietok potenciálne predstavuje niektorý z dovolacích dôvodov

podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a preto sa nimi treba bližšie zaoberať.

Prvú z naznačených skupín tvorí obvineného základná námietka, ktorá sa nesie celým jeho dovolaním, spočívajúca v tom, že sa nedopustil inkriminovaného skutku, resp. že tento nebol spoľahlivo zistený.

V tejto súvislosti najvyšší súd uvádza, že z dikcie vety za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku jednoznačne vyplýva, že dovolací súd je (s výnimkou dovolania iniciovaného ministrom spravodlivosti z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) viazaný skutkom ako produktom skutkových zistení, ku ktorým dospel súd v napadnutom rozhodnutí - jeho výrokovej časti. Na podklade dovolania obvineného či generálneho prokurátora podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku, prípadne osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku, teda najvyšší súd nemôže preskúmavať správnosť zisteného skutku a postup, akým konajúce súdy v konkrétnej veci vyhodnotili dôkaznú situáciu, nakoľko k takejto činnosti nedochádza na podklade hmotnoprávných, ale procesných ustanovení (k tomu viď: R 57/2007-II., ZSP 46/2013-II., R 47/2014-II., R 14/2015-III.).

V kontexte predchádzajúceho odseku tohto rozhodnutia je potrebné pristupovať i k námietke, že okresný súd nevyhovел návrhu obvineného na doplnenie dokazovania výsluchom D. C. W..

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku by mohlo napĺňať, ak by sa vo veci konajúci súd vôbec nezaoberal s konkrétnym dôkazným návrhom (k tomu viď R 116/2014). Za porušenie práva na obhajobu v zmysle naposledy uvedeného dovolacieho dôvodu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní či súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Totiž, ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011 a R 14/2015-II.).

Obvinený túto svoju námietku nestavia do roviny tzv. opomenutého dôkazu, nakoľko ňou v podstate brojí „len“ proti rozsahu vykonaného dokazovania v snahe spochybniť dôkaznú situáciu vo svoj prospech; takto formulovanej námietke nemožno v dovolacom konaní priznať žiaden význam.

Najvyšší súd uzatvára (a to platí aj všeobecne), že pokiaľ ide o obvineným namietané nevyhovenie návrhu na doplnenie dokazovania výsluchom D. C. W., takúto námietku nemožno úspešne podať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ak sa súdy nižších stupňov s návrhom na doplnenie dokazovania náležite vysporiadali.

Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (R 116/2014).

Rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu - § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Stane sa tak vtedy, ak súd nevysvetlí - neodôvodní v uznesení o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, (ktoré uznesenie sa len vyhlási a zaznamená do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí a písomne nevyhotovuje), resp. minimálne v odsudzujúcom rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu.

Nevykonanie (arbitrárne), pre spravodlivé rozhodnutie známeho a dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pretože posúdenie rozsahu (ne)vykonaných dôkazov je otázkou skutkovou a nie právnou. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. S ohľadom na to nemôže argumentácia dovolateľa, ktorým nie je minister spravodlivosti, o nevykonaní navrhnutého dôkazu súdom (o odmietnutí vykonania, ktorého bolo rozhodnuté podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku a rozhodnutie o tom bolo riadne odôvodnené minimálne v rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku) zodpovedať dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Vyššie uvedený záver v plnom rozsahu zodpovedá doterajšej aplikačnej praxi i judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho o nemožnosti preskúmavania správnosti a úplnosti skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní, s výnimkou prieskumu ich rozhodnutí uvedeným spôsobom z podnetu dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 odsek 3 Trestného poriadku.

Pokiaľ tak neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 odsek 1 písmeno i) Trestného poriadku, nemožno takéto „skutkové“ preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, konkrétne uplatnením dovolacej námietky spočívajúcej v tom, že v pôvodnom konaní nebol vykonaný konkrétny dôkaz, ktorý však podľa subjektívneho hodnotenia dovolateľa vzhľadom na jeho význam (dôležitosť) vykonaný byť mal (s argumentom, že preto bolo chybou jeho odmietnutie a nevykonanie).

Posúdenie dôležitosti (významu) konkrétneho dôkazu totiž nie je možné bez komplexného vyhodnotenia dôkazného stavu na podklade rozsahu a kvality procesu dokazovania vykonaného súdmi v pôvodnom konaní, ktorého výsledkom je nimi zistený skutkový stav, v konečnom dôsledku odzrkadlený v tzv. skutkovej vete výroku o vine obvineného.

Záver o dôležitosti (významu) takého dôkazu preto logicky nie je možný bez primárneho posúdenia otázky náležite zisteného skutkového stavu v zmysle § 2 odsek 10 Trestného poriadku, ktorý je zase výsledkom procesu hodnotenia dôkazov podľa kritérií upravených v § 2 odsek 12 Trestného poriadku, z ktorého obsahu je navyše nepochybné, že žiadny dôkaz v trestnom konaní nemožno posudzovať izolovane od iných, v danej veci zabezpečených, resp. vykonaných dôkazov.

Vyššie uvedený záver tak zohľadňuje systematickú prepojenosť jednotlivých dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ich vzájomné vzťahy a obsahovú nadväznosť, v posudzovanom prípade medzi dovolacími dôvodmi upravenými v tomto ustanovení pod písmenami c) a i) a na vetu za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku logicky nadväzujúci ako jediný možný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

V predmetnej veci takýto stav nenastal, pretože okresný súd sa už na hlavnom pojednávaní konanom 3. 12. 2018 (č. l. 1166 - 1167) zákonným spôsobom vysporiadal s návrhom obvineného a na stranách 11 - 12 svojho rozsudku zaujal stanovisko k návrhu na doplnenie dokazovania a vysvetlil, prečo nebolo vôbec možné (hoci aj mal snahu), doplniť dokazovanie výsluchom svedka D. C. W. a napokon touto otázkou sa zaoberal aj krajský súd (strana 10 jeho rozsudku) stručne, ale dostatočne. Závery oboch súdov, vnímajúc ich v kontexte celého odôvodnenia ich rozhodnutí, považuje najvyšší súd za zrozumiteľné, presvedčivé a dostatočné na to, aby každý pochopil, prečo nebolo možné doplniť dokazovanie tak, ako si to predstavovala obhajoba.

Druhú skupinu výhrad, ktoré z formálno-právneho hľadiska požívajú relevanciu, avšak sú nedôvodné,

predstavuje argumentácia obvineného založená na: (i.) absencii objektívnej a subjektívnej stránky stíhaného trestného činu, (ii.) absolútnej neplatnosti právneho úkonu - zmluvy o bezúročnej pôžičke a (iii.) potrebe aplikovať zásadu subsidiarity trestnej represie.

Ako už bolo konštatované najvyšším súdom, obvinený svojim dovolaním napáda primárne správnosť skutkových zistení, domáhajúc sa zmeny ich hodnotenia vo svoj prospech. Až z takto vytýkaných nedostatkov (sekundárne) zjavne mylným spôsobom dôvodí nesprávne právne posúdenie inkriminovaného skutku v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Obvineným formálne deklarovaná námietka, spočívajúca v absencii objektívnej i subjektívnej stránky obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného poriadku bez toho, aby narážala na skutkové zistenia uvedené vo výrokovej časti rozsudku okresného súdu (ktorými je dovolací súd viazaný a ktoré sú preň určujúce), sa mňa obsahovému poňatiu naposledy uvedeného dovolacieho dôvodu.

Pokiaľ obvinený v jednej časti svojho dovolania v podstate namietol absolútnu neplatnosť právneho úkonu - zmluvy o bezúročnej pôžičke (t. j. nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktoré nutne nemusí mať svoj pôvod v trestnom práve; v tomto prípade ide o § 39 Občianskeho zákonníka), tak k tomu najvyšší súd podotýka, že je potrebné rozlišovať medzi trestnoprávnymi a občianskoprávnymi dôsledkami konania páchatelia.

Otázka platnosti právneho úkonu má v trestnom konaní význam a musí byť riešená v prípade, ak to má vplyv na naplnenie formálneho znaku skutkovej podstaty trestného činu; je tomu tak napríklad pri trestnom čine krádeže podľa § 212 Trestného zákona, ktorý je možné spáchať len prisvojením si cudzej veci - ak vzhľadom na existenciu kúpnej zmluvy (či pri odstúpení od nej) sú pochybnosti, či vec bola vo vzťahu k páchatelovi cudzou vecou, musí si otázku vlastníctva veci vyriešiť súd v trestnom konaní ako predbežnú otázku v zmysle § 7 ods. 1 Trestného poriadku. Obdobne pri trestnom čine neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 Trestného zákona si musí súd predbežne vyriešiť či osoba, ktorej páchatel napríklad neoprávnenne bráni v užívaní domu alebo bytu, je ich oprávneným užívateľom na základe platnej zmluvy. Naopak, v prípade podvodnej trestnej činnosti je typickým sprievodným javom, že sa jej páchatelia dopúšťajú rôznymi právnymi úkonmi, ktoré sú absolútne neplatné (primerane porovnaj napr. s uznesením Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 7Tdo/1397/2007, zo 6. marca 2008). Pre naplnenie skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona je teda nepodstatné, či k uvedeniu niekoho do omylu alebo využitiu niečieho omylu došlo na základe právneho úkonu, ktorý je neplatný v zmysle ustanovení občianskeho práva.

S ohľadom na závažnosť trestnej činnosti v preskúvanom prípade (skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin podľa § 11 ods. 3 Trestného zákona) neobstojí ani námietka, ktorou sa obvinený domáhal uplatnenia zásady subsidiarity trestnej represie. Najvyšší súd už v minulosti v tomto smere celkom jasne judikoval (R 96/2014), že ak páchatel svojim konaním naplní zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa Trestného poriadku. Pravidlo „ultima ratio“ možno uplatniť jedine prostredníctvom materiálneho korektívu v rozsahu § 10 ods. 2 Trestného zákona, teda v zmysle platnej a účinnej zákonnej úpravy len pri prečinoch.

V dôsledku zrejmého nesplnenia žiadneho z dovolacích dôvodov podľa § 371 Trestného poriadku najvyšší súd odmietol toto dovolanie spôsobom, ako je to vyjadrené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

## **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.